

bruke uttrykket "Med solidarisk hilsen". Nå skal denne hilsen under brev igjen innføres. Akkurat som arbeiderne skulle la seg bluffe av noe så uvesentlig.

Siden sist

Willy Biørnby har berettet i radio og aviser om sin heroiske flukt fra England i en gummibåt. Faktum er meget prosaisk. Han forliste med et engelsk transportskip på vei til Egypt og reddet seg i land et eller annet sted på den franske kyst for å ende i tysk fangenskap. For å slippe hjem til Norge forskrev han seg til Fanden, i dette tilfelle den tyske propaganda. Mannen er og har alltid vært en stymper. For noen år siden var han blant det opp i en menedaffære og er kjent for sine perverse tilbøyeligheter. --- skriver "Alt for Norge".

Biskop Berggrav har i den siste tid vært utsatt for en rekke sjofle angrep i Fritt Folk. Slik som situasjonen idag er, kan biskopen ikke svare i avisen. Men søndag 5. okt. talte Berggrav i Gamle Aker kirke over teksten: Til frihet har Kristus frigjort oss, stå derfor fast og la eder ikke legge under trelldoms åk". --- Det var en glimrende preken.

I Bærum foretok sogneprest Ekeland avdukingen av en bauta over en fallen norsk soldat søndag 28-9. Etter at sognepresten hadde holdt en minnetale, trer plutselig en ukjent fram ved siden av bautaen. Han holder en flammende frihetstale, hvor han bringer en takk til ham som stupte i kampen mot overmakten, -en takk fra norske soldater i England. Til slutt folder han ut et Kongebanner i silke og dekker soldatgraven med det. --- Den ukjente forsvant sporløst.

Før skolene er situasjonen blitt meget alvorlig. I Oslo har "skolestyret", rektor Harald Jensen, holdt en tale til Rektor- og Overlærerkollegiet. --- Hvis ikke skolefolk nå ville gå inn for "den nye tid", skulle han stenge de høyere

skoler. For folkeskolens vedkommende skulle man ordne seg med tvangsskoler. --- Begge Kollegier har opphørt å fungere, "skolestyret" har overtatt funksjonene.

Bensinbranden i Trondheim ble omfangsrik. Det brant 2,8 mill. liter flybensin og 300,000 liter flyolje for tyskerne. Bensinlagrene i Trondheim var de største tyskerne hadde her i landet, de utgjorde ca. 1/4 av deres totalbeholdning.

I frontavisen "Westfälische Infanterie" finner vi under overskriften "Landsér fahren ins Blaue": --- Videre mot nord strekker Hardangerfjorden seg, omgitt av steile, utilgjengelige fjellvegger. Begge fjordens bredder er forbundet med en bro. Det fyller oss med stolthet å vite at broen er et tysk arbeid. ---

Som bekjent ble Fykesundbrua i Hardangerfjord ferdig lenge før tyskerne overfalt oss. Brua er norsk arbeid.

VET DE

- at importen av svensk og dansk film er stanset.

- at det er opprettet seks nye konsentrasjonsleire i Frankrike.

- at 573 av 790 aviser i Holland har opphørt å eksistere.

- at det finske Arbetarbladet skrev 28 sept: "at krigen snart er slutt for vår del. ---"

- at Jonas Lie som sakfører under slo 500 kr. i et bo han bestyrte i Horten.

- at svenske dr. Malte Welin som reiser landet rundt med et tvilsomt foredrag, har fått sin doktorgrad i Tyskland.

- at den kjente skihopper Jens Østby, N. Land er arrestert.

- at det nå til alle døgnets tider foretaes husundersøkelser i Oslo.

Måppé 49
Ekspl. 13
Arg. 1941
O. V. 3511
Jfr. 41

Frídom

Nr. 13

LANDSUTGÅVE

1 årg.

Det rene, norske flagg.

Tre-farvede, rene flag,
du er vår vundne norske sak:

Du samler oss høyt over kavet,
du lenges, du jubler mot havet,
ti frihetens vårfarver gave
dig makt til å nære vår ånd og vårt bord. -
Far frem over jord.

Vi bærer det frem omusset...
av minners melodiske kor,
av lengslers stormende vilje,
av hviskende, milde ord.

ET BREV TIL TERBOVEN.

Den 12 september sendte fylkesmann K. M. Nordanger et brev til Reichskommissar. Vi gjengir et utdrag av brevet:

Etter opplysninger jeg har innhentet har ukerasjoneringen for Hamar og omegn av kjøtt i en måneds tid vært omlag 400 kg dvs. 5-7% av normalforbruket. Distriktet omfatter 12-15000 mennesker. Kundene har fått tildeling en gang hver tredje uke, og det som regel opplaget (utspedd) mat. Fisketilførselen tilfredstiller ikke behovet, selv om det kommer bra med sei og kolje. Det er dårligere tilførsel av kveite, makrell og ørret.

Hermetikk finnes ikke tilgjengelig for publikum i Hamar og omegn, ost og egg heller ikke. Hva angår eggomsetningen har jeg gjort den erfaring at så lenge det var tillatt å kjøpe egg direkte hos produsentene i kjøperens egen kommune, kunne en engang imellem få kjøpt et kilo egg. Siden nyordningen at all leveranse av egg skal foregå gjennom eggcentrale har det overhodet ikke vært egg å få kjøpt på lovlig måte for publi-

kum her i Hamar-distriktet iallfall. Jeg taler også her ut fra erfaring fra min egen husholdning.

I samband med kjøtt-tilførselen vil jeg nevne at vi her i fylket hadde gjort oss store forhåpninger for årets høstjakt. Hedemark fylke har fått tillatelse til å felle 450 elg, et meget høyere tall enn vi har vært vant til i de senere år. Imidlertid har vanskelig hetene med å få jaktlicens og geværer til jakta gjort utsiktene ganske usikre. Jeg har gjennom det tyske sikkerhetspoliti fått opplyst at søknad om jaktlicens skal forelegges Nasjonal Samling, og at de som ikke er anbefalt av NS ikke kan gjøre regning med å få licens.

Denne usikkerhete har skapt sterk misnøye ikke bare blandt jegere men også blandt befolkningen som hadde gledet seg til et godt tilskott til matforsyningen gjennom årets jakt, særlig elgjakta. Den ulike behandling av befolkningene skaper ellers misnøye og vanskeligheter for samarbeide.

bruke uttrykket "Med solidarisk hilsen" Nå skal denne hilsen under brev igjen innføres. Akkurat som arbeiderne skulle la seg bluffe av noe så uvesentlig.

Siden sist

Willy Bjørnby har berettet i radio og aviser om sin heroiske flukt fra England i en gummibåt. Faktum er meget prosaisk. Han forliste med et engelsk transportskip på vei til Egypt og reddet seg i land et eller annet sted på den franske kyst for å ende i tysk fangenskap. For å slippe hjem til Norge forskrev han seg til Fanden, i dette tilfelle den tyske propaganda. Mannen er og har alltid vært en stymper. For nogen år siden var han blant det opp i en menedaffære og er kjent for sine perverse tilbøyeligheter. --- skriver Alt for Norge.

Biskop Berggrav har i den siste tid vært utsatt for en rekke sjofle angrep i Fritt Folk. Slik som situasjonen idag er, kan biskopen ikke svare i avisen. Men søndag 5. okt. talte Berggrav i Gamle Aker kirke over teksten: Til frihet har Kristus frigjort oss, stå derfor fast og la eder ikke legge under trelldoms åk". --- Det var en glimrende preken.

I Barum foretok sogneprest Ekeland avdukingen av en bauta over en fallen norsk soldat søndag 28-9. Etter at sognepresten hadde holdt en minnetale, trer plutselig en ukjent fram ved siden av bautaen. Han holder en flammende frihetstale, hvor han bringer en takk til ham som stupte i kampen mot overmakten, -en takk fra norske soldater i England. Til slutt folder han ut et Kongebanner i silke og dekker soldatgraven med det. --- Den ukjente forsvant sporløst.

Før skolene er situasjonen blitt meget alvorlig. I Oslo har "skolestyret", rektor Harald Jensen, holdt en tale til Rektor- og Overlærerkollegiet. --- Hvis ikke skolefolk nå ville gå inn for "den nye tid", skulle han stenge de høyere

skoler. For folkeskolens vedkommende skulle man ordne seg med tvangsskoler. --- Begge Kollegier har opphørt å fungere, "skolestyret" har overtatt funksjonene.

Bensinbranden i Trondheim ble omfangsrik. Det brant 2,8 mill. liter flybensin og 300,000 liter flyolje for tyskerne. Bensinlagrene i Trondheim var de største tyskerne hadde her i landet, de utgjorde ca. 1/4 av deres totalbeholdning.

I frontavisen "Westfälische Infanterie" finner vi under overskriften "Landsr fahren ins Blaue": --- Videre mot nord strekker Hardangerfjorden seg, omgitt av steile, utilgjengelige fjellvegger. Begge fjordens bredder er forbundet med en bro. Det fyller oss med stolthet å vite at broen er et tysk arbeid. ---

Som bekjent ble Fykesundbrua i Hardangerfjord ferdig lenge før tyskerne overfalt oss. Brua er norsk arbeid.

VET DE

- at importen av svensk og dansk film er stanset.

- at det er opprettet seks nye konsentrasjonsleire i Frankrike.

- at 573 av 790 aviser i Holland har opphørt å eksistere.

- at det finske Arbetarbladet skrev 28 sept: "at krigen snart er slutt for vår del."

- at Jonas Lie som sakfører under slo 500 kr. i et bo han bestyrte i Horten.

- at svenske dr. Malte Welin som reiser landet rundt med et tvilsomt foredrag, har fått sin dek- torgrad i Tyskland.

- at den kjente skihopper Jens Østby, N. Land er arrestert.

- at det nå til alle døgnets tider foretaes husundersøkelser i Oslo.

Frídom

Nr. 13

LANDSUTGAVE

1 årg.

Det rene, norske flagg.

Tre-farvede, rene flag,
du er vår vundne norske sak:

Du samler oss høyt over kavet,
du lenges, du jubler mot havet,
ti frihetens vårfarver gave
dig makt til å nære vår ånd og vårt bord. -
Far frem over jord.

Vi bærer det frem omgusset
av minners melodiske kor,
av lengsler stormende vilje,
av hviskende, milde ord.

ET BREV TIL TERBOVEN.

Den 12 september sendte fylkesmann K. M. Nordanger et brev til Reichskommissar. Vi gjengir et utdrag av brevet:

Etter opplysninger jeg har innhentet har ukerasjoneringen for Hamar og omegn av kjøtt i en måned tid vært omlag 400 kg dvs. 5-7% av normalforbruket. Distriktet omfatter 12-15000 mennesker. Kundene har fått tildeling en gang hver tredje uke, og det som regel opplaget (utspedd) mat. Fisketilførselen tilfredstiller ikke behovet, selv om det kommer bra med sei og kolje. Det er dårligere tilførsel av kveite, makrell og ørret.

Hermetikk finnes ikke tilgjengelig for publikum i Hamar og omegn, ost og egg heller ikke. Hva angår eggomsetningen har jeg gjort den erfaring at så lenge det var tillatt å kjøpe egg direkte hos produsentene i kjøperens egen kommune, kunne en engang imellem få kjøpt et kilo egg. Siden nyordningen at all leveranse av egg skal foregå gjennom eggcentrale har det øverhodet ikke vært egg å få kjøpt på lovlig måte for publi-

kum her i Hamar-distriktet iallfall. Jeg taler også her ut fra erfaring fra min egen husholdning.

I samband med kjøtt-tilførselen vil jeg nevne at vi her i fylket hadde gjort oss store forhåpninger for årets høstjakt. Hedemark fylke har fått tillatelse til å felle 450 elg, et meget høyere antall enn vi har vært vant til i de senere år. Imidlertid har vanskelig hetene med å få jaktlicens og geværer til jakta gjort utsiktene ganske usikre. Jeg har gjennom det tyske sikkerhetspoliti fått opplyst at søknad om jaktlicens skal forelegges Nasjonal Samling, og at de som ikke er anbefalt av NS ikke kan gjøre regning med å få licens.

Denne usikkerhete har skapt sterk misnøye ikke bare blandt jegere men også blandt befolkningen som hadde gledet seg til et godt tilskott til matforsyningen gjennom årets jakt, særlig elgjakta. Den ulike behandling av befolkningen skaper ellers misnøye og vanskeligheter for samarbeide.

Styrene av fylkets to største landbruksskoler, begge landskjente landbrukslærere - er avskjediget. Jeg frykter sterkt for at det ikke vil være mulig etter de avskjedigelser som nå er foretatt, å opprettholde den gamle, gode tillit blandt bondeungdommen til disse to skoler.

Jeg finner tilslutt å burde opplyse at mitt inntrykk av stillingen i Hedemark fylke nå er følgende:

Etter de rekvisisjoner som fant sted i vår, og de fortsatte høstrekvisisjoner og den stadig tiltagende vereknapphet, øker frykten for at vi står foran ytterligere og enda strengere rekvisisjoner og at det i kommende vinter og vår vil bli matmangel. Når det her i et av landets fremste jordbruksdistrikter allerede er vanskelig for varer som kjøtt, ost og egg - hvordan vil det da bli til vinteren og våren? spør folk. I fjor hadde vi rikelig tilgang på førsteklases fetsild. Vi venter i år en stor potethøst, men utsiktene for sildeforsyningene er ikke lyse.

På grunn av prisstigningen på levnetsmidler er stillingen for mange familier, hvis forsørger bare har den samme lønn som før eller ennå mindre, etter hvert blitt svært vanskelig.

På den annen side er den politiske spaltning - avstanden mellom NS og den øvrige - overveldende - del av folket, blitt større og skarpere. De stadige avskjedigelser av folk som er almindelig anerkjent som dyktige og ansvarsbevisste fagfolk, favorisering av NS-medlemmer til stillinger og på annen måte virker alt annet enn beroligende på folket. Utrygheten - såvel den politiske som den materielle - vokser stadig. Mismot og bitterhet sprer seg mer og mer.

Under disse tilhøva synes arbeidet for å holde oppe fordragligheten og forståelsen blant folk å bli mer og mer nytteløst.

Vi sender denne gangen ut nr. 13. --- Overtroiske mennesker er redde for 13-tallet. Vi er ikke overtroiske og vi er ikke redde for nr. 13. Men vi er redd for leserne. Atter må vi innskjerpe forsiktigheten. Snakk ikke mer enn strengt nødvendig. Send avisa videre til en som ønsker.

Dagens Sitat

-Så lenge Tyskland behandler deler av andre folk som det nå lever sammen med, s. grusomt som f. eks. polakkene, vekker tanken om et forhold avsky og angst. Tysklands byråkratiske, klerikale politimessige, militære styresett avskrekker også. Det ene muliggjør det annet, og tilsammen ~~muliggjør de et herreveide i tysk~~ hetens navn over alle andre.

Var det anderles - var Tyskland en samling av parlamentarisk styrte folk, og hadde de et høyt sivilisert folks edelmodige hensynsfullhet overfor andre og mindre, er det ingen tvil om at forbundet mellom det og de mer enn 25. mill. rundt omkring boende var ved å fullbyrdes. -

Bjørnstjerne Bjørnson
(i en artikkel i 1907)

Utenlands = nytt.

I Paris har 150 000 falske brødkort vært i omløp til tyskerne store forferdelse og raseri.

Jugoslaviske friskarer har entret et tysk skib på Donau. 40 soldater og krigsmateriell og gods ble kastet i elven.

Et to-motors tysk fly landet tirsdag 14 oktober på en flyplass i England. De to ombordvarende viste seg å være to hollendere som hadde stjålet flyet fra en tysk flyplass i Holland.

Danmark hadde i 1939 3,2 mill. kreaturer. De tyske myndigheter har stadig krevd store kvanta kjøtt og bestenden er idag ikke større enn halvparten av det den var før krigen.

I Lyon er 20 jernbanefolk skutt for sabotasje.

I Bordeaux er to tyske majorer skutt av franske patrioter. Tyskerne har gått til drastiske forholdsregler. Byen er ilagt en bot på 20 mill. frc. Videre er 50 av innbyggerne skutt som gisler. Hvis ikke de skyldige blir funnet innen en viss frist, vil ytterligere 50 personer bli skutt. Det er satt opp svære pengebelønninger for pagripelsen av gjerningsmennene.

Fra Holland meldes at 80 patrioter er henrettet hittil under krigen, derav i siste uke 4.

I Ungarn er 42 personer henrettet for attentat mot jernbanestasjonen. Av disse var 12 tatt på forhånd som gisler.

London Radio har meldt at det har vært 60 henrettelser i Jugoslavia i løpet av fem dager (13 - 18 oktober).

Dette er bare noen bleke tall og navn, men hver linje sitrer av kamp og frihetslengsel. Det er kjøtt og blod, liv og død, tårer og tross. Vi har sette bilder fra henrettelsene i Jugoslavia. Det er grusomme bilder, de kan ikke beskrives. --- Kristendom, kultur og menneskekjærlighet ser ut til å være ukjent for disse barbarer.

Løgefrenten

Den norske Løgeforening har byttet navn og heter nå Løgeforbundet. Hvad nazistene egentlig mener med dette vet man ikke. ---

Man må gå ut fra at nazistene i nær fremtid vil forsøke å true samtlige landets løger inn i Løgeforbundet. Det kan tenkes at de ganske enkelt gjør dette ved å innregistrere samtlige landets løger i forbundet og deretter avkreve dem kontingent, under trussel om straff for sabotasje og forstyrrelse av arbeidsfreden.

Det har gått hårdnakkete rykter om at stadsfysikus Diesen i Oslo skulle avsettes. Både kst. Hagelin og medisinaldirektør Østrem

har vært interessert i å få Diesen fjernet. Men rimeligvis har de tyske myndigheter ikke turt risikere at enhver sakkynndighet blir fjernet fra var sunnhetsledelse.

Følgende løger er arresteret: dr. Arne Halvorsen, dr. Becker, ekteparet Abel, Skien, dr. Fossen, Oslo og dr. Mogens Friis, Orkdal. Den sistnevnte har fått halvannet år for fornærmelse mot Wehrmacht.

En del avskjedigelser har vært foretatt av nazistene. I Flekkefjord er dr. Søyland fjernet fra sin stilling som distriktslege i henhold til Reichskommissars forordning om sinnelaget. I Skien er dr. Bockmann og dr. Hvidsten fjernet fra sine stillinger henholdsvis som leddarettlege og lege for alderstrygden. Nazisten dr. Urdal-Raser er innsatt i begge stillinger. Hans praksis var sterkt avtagende. Dette skulle det rettes på.

Fra Oslo meldes at Løgemessen ved Rikshospitalet er blitt stengt. Den 25 sept. skrev dr. Arne Høygård og dr. Gunnar Dalen til Rikshospitalets direktør og påtalte at det i Messen ble drevet sabotasje mot "løger med en annen politisk oppfatning enn den de fleste har". --- De to nazist-løgene henstillet til Direktøren at normale forhold atter skulle opprettes. Hvis ikke ville de sørge for at Messen ble stengt. Medisinaldirektøren erklarte seg enig med de to nazistene og Direktøren foretrakk da å stenge Messen fra 1 oktober for å unngå provokasjoner fra nazistenes side.

I Oslo forekommer det for tiden mere veneriske sykdommer enn noen gang tidligere. Hver dag innlegges tyske soldater på Aker Sykehus. De blir avhørt av tysk politi som lar saka gå videre til sedelighets politiet i Oslo.

Fra en rekke sykehus meldes at smittsomme sykdommer som skabb er blitt uhyggelig almindelig.

Aker Sykehus som er okkupert av tyskerne, er for tiden fullstendig sprengt av sårede soldater. Belegget skal være bort i mot det femdobbelte av det normale. Atskillige frostakader forteller at tyskerne allerede har hatt den første føling med den russiske vinter.

I en konferanse forleden i L.O. hvor alle kommisariske formenn var tilstede, fremgikk det at spørsmålet om heving av lønningen er helt gitt opp. Tyskerne vil ikke og da har ikke kommisarene noe å si.

Erling Olsen har avslått hva som vil bli fulgt i lønns-spørsmålet. På et møte i Fredrikstad opplyste han at generelle tillegg ikke er gjennomførlige. Arbeidet må dreie seg om gjennomføring av "visse kompensasjoner" for "særlig ugunstig stilte grupper, som står i fare for å komme i den stilling at de ikke blir i stand til å betale rasjonene for seg og sin familie". Det er magre krav de nye lederne har stilt opp på arbeidernes vegne.

NS har gjort sitt inntog i fengslene. En av de fremste fengselsmenn vi har, Botsfengslets direktør, Hartvig, en human og kultivert personlighet, er sparket ut av sin stilling, og som hans etterfølger er oppnevnt "advokat" Asbjørn Larsen. Han har inntil nå vært ordfører i Lørenskog kommune, der han før var kontorsjef. Asbjørn Larsen er et fordrukket og forhulet individ som gjennom lengre tid har gjort Oslos restauranter utrygge.

Asbjørn Larsen begynte sitt virke som direktør med å sende ut et trusselbrev til tjenstemennene i fengselene. For å bringe tilside enhver mulig tvil om tjenstemennenes holdning, krevet Larsen at hver enkelt skulle ta standpunkt til en erklæring som var vedlagt trusseirundskrivet og som skulle være returnert innen den 11. okt.

Aksjonen gikk fullstendig i vasken. Den ventede strøm av lojelitetsarklæringer kom ikke. Av fengslets store stab var det 2 to-mann som skrev under erklæringen, og den ene av dem gjorde forbehold.

Sekretær Henry Jørgensen i Nor-

ges handels- og kontorfunksjonærers forbund er arrestert.

Formannen i Norsk Kommuneforbunds stedstyre for Oslo, Fredrik Jensen er arrestert av tysk politi.

Formannen i Glassverkarbeidernes forpning i Bergen er arrestert

Den nye kommisar i Elektrikerforbundet, Erlig Johansen, har ikke vært medlem av forbundet lenge enn siden i mars ifjor. Og han har ikke betalt kontingent siden april ifjor. Han drev egen elektrisk forretning i Askim, men samtidig hevet han arbeidsledighetsunderstøttelse i forbundet! Nå har han funnet på at han skal ha diettgøtgjørelse for sin familie er bosatt i Askim! Han har allerede hevet et anseelig beløp på denne konto.

Den nye kommisariske formann i Oslo og Akershus fagl.samorganisasjon, Bjørn Lageraen fikk nylig en sønn. Barnevognen har han latt Samorganisasjonens kasse betale!

Militær oversikt

Den veldige tyske høstoffensiv på østfronten som tok til den 2. okt. har effektivt ført dem nærmere den endelige seier. Fronten har igjen stabilisert seg. Den merkelige uvane som tyskerne har lagt seg til under felttoget i øst å komme med seiersmeldingene på forhånd før slaget enda er begynt, kommer nå i den rette belysning. Offensiven er stoppet opp, de tyske troppene er utmattet etter flere ukers hard påkjenning. Bristen på forsyninger, olje og materiell gjør seg gjeldende. Tyskerne har under denne offensiven også sett seg nødsaget til å ta i bruk franske, tsjekkiske og belgiske tanks og panserbiler. De tyske tap har vært svære. På en dag (tirsdag 14. okt.) var det 13000 falne og sårede tyskere foran Moskva og 160 tyske tanks ble ødelagt. Fra offensiven tok til den 2. okt. Beregnes de tyske tap i falne og sårede til vel 90000.

På Vjasmafronten er hundrevis av tyske fallskjermtropper sluppet ut bak de russiske linjer. Hver e-

neste tysker ble drept. Tyskerne har gjentatt dette dristige forsøk 2 ganger, men med samme resultat. Luftfronten er operasjonelt stivnet. Det er general Vinter som bestemmer tempoet her. Det er sne og ikke på nogen tid av døgn er det varmere enn +5° C.

Russerne har evakuert Odessa, men soldatene ble utskipt i god orden. Det tyske luftvåpens svakhet viste seg ved at de ikke effektivt var istand til å hindre utskibningen. Situasjonen er unektelig noget anderledes enn ifjor ved Dunkerque. Odessas erobring ble kostbar for den rumenske hær. De rumenske tap oppgis å være 70% av den samlede styrke.

Alle tyske angrep mot Krim er slått tilbake. På 3 dager hadde tyskerne 10000 falne.

Flyvirksomheten over England har vært liten. Ofrene i september var bare 35 av hva de var ifjor.

De deler av det australske flyvåpen som opererer i Mellem-østen og den Engelske Kanal har med sikkerhet skutt ned 140 fiendefly i september. Sannsynligvis er ytterligere 25 ødelagt. Australierne har under disse operasjoner bare mistet 11 fly. Australierne kjemper tydelig med samme glimrende resultat i luften som de gjør ved Tobruk.

President Roosevelt opplyser i en artikkel i Colliers Magazine at U.S.A. i de fem første måneder av 1941 sendte 12 ganger så mange fly som under samme perioden 1940, 10 ganger så mange flymotorer. Dessuten i de fire første måneder 17 ganger mere eksplosive stoffer og 90 ganger så mye ammunisjon som i tilsvarende periode i 1940.

Septemberproduksjonen av amerikanske fly var 1904. Ved årets slutt regner man å være oppe i 2500.

Fra onsdag den 8. okt. har U.S.A. senket krigsrisikotillegget for laster på engelske og allierte skib som går i fart på Atlanterhavet og Rødehavet med 20%.

Siden sist

I Henrik Ibsens skuespill "Lille Eyolf" som ble spilt på Nationalteateret nå er følgende replik-

ker strøket av Berg-Jäger, Finn Halvorsen & Co.: - Eyolf: "Ja, vet du, hva jeg har allermost lyst til, pappa?" Allmers: "Nå? Si meg det." B: "Allerhelst vil jeg lære å bli soldat." A: "Å, lille Eyolf, det er så mange andre ting som er bedre enn det." -

Smørinnblandingen i margarin som ligger idag på 4%. I "det vanstyrte Norge" var innblandingsprosenten mellom 15 og 20%.

Med de fettrasjonene vi har idag vil vi greie oss med margarin til juletider. Hvorfra vi skal få fett til margarinfabrikasjonen etter den tid vet ingen. De store sildefiskeriene satte først igang ute i januar og sildeoljen kan vi da ikke regne med å få før en gang i februar.

Samtliges landets bokhandlere har fått tilsendt brev fra Innenriksdepartementet hvor de pålegges å stille NS-litteratur ut i vinduene. Statspoliti vil kontrollere at pålegget blir fulgt. Unnlattelse vil bli betraktet som sabotasje og straffet deretter.

Minister Riisnæs overgår seg selv i sin grenseløse frekkhet. Det siste er at han overfor svenske myndigheter skal ha forlangt Nasjonalhjelpens tidligere leder professor Johan Holst utlevert på grunn av underslag. - Som bekjent befinner Holst seg nå i England.

De tyske voldsherrers hensynsløse og tilfeldige arrestasjoner fortsetter. I Oslo har Gestapo foretatt en grundig razzia hos firmaet Wittussen & Jensen. Samtlige funksjonærer ble forhørt og kroppsvistert. Av personalet ble 23 menn og 3 damer arrestert.

Reichskommisar Terboven er nå iferd med å gjøre et nytt kupp. I nær fremtid vil salget av V-frimerkene bli stoppet. Hele restbeholdningen av disse frimerkene skal gå over til Reichskommisariatet uten vederlag. Det vil bli et beløp svarende til flere hundre tusen kroner.

Den norske Israelmisjon får fremdeles lov til å virke, men det er er nedlagt forbud mot å avrette møter og annen virksomhet.

Nazisten Per Sandberg, sønn til minister Sandberg, har underslått store beløp i sin stilling som quislingtjener. Av sine egne fikk han valget mellom å gå i fengsel, skyte seg eller melde seg til Legionen. Han valgte det siste. --- Hans frue har latt seg skille og bruker nå sitt pikenavn. Svigerfaren oppgir at Per har kostet ham omlag 250,000 kr. Dette i tillegg til det han har kostet sin far.

Da minister Riisnæs skulle holde foredrag i Skien 11-10, var det møtt fram 17 tilhørere. Foredraget ble derfor avlyst. Senere samme aft-en skulle Book-Jensens turne ha fore stilling der. Lokalet var fylt til trengsel. Like før forestillingen skulle begynner en hirdmann fram på scenen og melder at forestillingen er avlyst og at Riisnæs skal holde foredrag istedet. Utgangen ble sperret og forsamlingen tvunget til å overvære talen.

Dagen etter talte Riisnæs på Notodden. Her ble kinoforestillingen avlyst og publikum tvunget til å overvære ministerens foredrag.

NS-medlem Karsten Haugen, Vardeveien 2, Molde har arbeidet over et år hos tyskerne. Den 22 aug. ble han arrestert av tysk sikkerhetspoliti. Ved arrestasjonen var han i besiddelse av en ryggsekk full med hermetiske fløtebokser. Ved husundersøkelse ble det funnet flere norske og danske skinker, flere kg kaffe, hvetemel og et større parti romflasker. --- Han har i lengere tid solgt brennevin til nordmenn for 25 kr. flasken.

NS-organisasjonsleder i Molde, Kristian Sivertsen ble sparket fra sin stilling som arbeidsformann hos tyskerne for lignende tyverier fra Wehrmacht.

Arne Usler, Breisjøveien 39, Sinsen Haveby, som tidligere var politimann, er nå forfremmet til adjutant hos Kriminalsjefen på nr. 19, Han har ansvaret for en rekke avskjedigelser innen politiet og er angiver i stor stil.

Birger Dahlstrøm reiste 27-9 til Røros for å passe opp norske politiske flyktninger som forsøker å komme over grensen til Sverige. Han er i tredveårsalderen.

VET DE

- at Charles Lindberg høsten 1938 mottok en av Tysklands høyeste utmerkelser ordenskorset av den tyske ørn med stjerne.

- at ordenen ble overrakt ham av Göring personlig.

- at Linberg aldri, selv ikke til sine nærmeste venner, har fortalt hvorfor han fikk ordenen. --- Men de fleste normenn skjønner nok grunnen.

- at Berliner Børsenzeitung skriver at nordmennene rolig finner seg i de to kjøttløse dagene om uken.

- at nordmennene like rolig finner seg i de øvrige fem kjøttløse dager i uken.

- at den nyutnevnte politiinspektør "reverøker Richard von Tsjarner ble norsk statsborger i 1936.

- at kobber, messing, zink, bly og tinn skal innsamlles ved alle offentlige kontorer.

- at det innen Hirden er krefter som arbeider for å få Orvar Sæther fjernet som stabssjef.

- at man daglig kan finne hele brød i de tyske skyllendunkene ved Oscarsborg festning.

- at det vil bli skutt 10 fanger på Grini hvis en rømmer.

- at den beryktede radiokåser Fritz Ihlen forleden ble kastet ut fra "Løwebrau" på grunn av overstadig beruselse. Han pådrog seg et blått øye.

- at rektor Vogt ved N. T. H. i Trondheim er avsatt. Han nektet å oppta et NS-medlem som stod som ca. nr. 200 på suppleantlisten.

- at ingen skuespiller i Oslo får lov å forlate byen uten teatersjefens tillatelse.

Frídom

Nr. 14.

LANDSUTGAVE

1. årg.

Reisa oss skal vi!

Ein ting har vi å gjera
Å halda fast,
byggja ei ny von
for kvar som brast,
reisa vårt hus panytt
på den svidde grunn
bøta med dobbelt kraft
kvar modlaus stund.

Tallause gonger enn
skal vi brytast ned,
ranast for alt
som vi prøver å verne oss med,
jamvei for det
som vi tryggast må lita på.
Reisa oss skal vi panytt,
endå, endå.

Støvkorn på slagmarka er vi
i tusenars strid.
Kanskje skal mørkret vara
ut vår tid.
Det som vi kjemper for lever,
som sol og regn og vind,
alltid bore panytt
i nye sinn.

Evigt er det gode,
evig sanning og rett.
Nå er det vi som skal bære det,
vår ett,
fram gjenom skuggedalen
av negerlag
inn i det blendande lys
av dag.

Sigmund Skard,
Washington, varen 1941.

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning skrev tirsdag 4 november følgende i sin velkjente spalte I dag:

Seks norske arbeidere er dømt til døden. Det er umulig å anvende ordet dom. Da tenker vi på et rettslig forløp. Noget slikt foreligger ikke i dette tilfellet. Makten til å undertrykke konstituerer ingen rett. En fedrelandskjærlighet som er tro intil døden er ingen forbrytelse.

Samtidig meldes fra Belgrad at 100 "jøder og kommunister" er henrettet som gjengjeldelse for overfallet på en tysk soldat. Hvilken virkning denne framferden har hatt i Europa trenger ingen utredning. Det flammende hat som er tent vil en gang komme til å vise sine vikingeringer.

"Jøder og kommunister" er et uttrykk som tyskern anvender. De gjør ordene til synonym for uskylde offer. Bortsett fra noen forrykte staker er det ingen som tror at de 100 gisler har hatt noen befattning

med overfallet på den tyske soldaten. Bare et menneske som har bevart all sin barnlige blåøyethet vil la seg innbille at "jøder og kommunister" er forbrytere i kraft av sin folkekarakter eller overbevisning.

Dersom nazistisk terminologi vinner fotfeste vil ordet kommunist svare til begrepet patriot. "Kommunister" kalles franskmenn, belgier, polakker og tsjekkere som arbeider for sine lands befrielse. Herr Heydrich framtrer som den sanne anti-kommunist. Han har sikkert rekorder i å sende "kommunister og jøder" i døden. Det skal bli interessant å se hvad skjebnen har i beredskap til ham selv.

Takket være det ordvalget som den tyske propagandaen gjør bruk av holder "kommunist" på å bli betegnelsen for alle nazismens mot-

Mappe 49
Eksp. 14
Arg. 1941
O. v. 3592
Jfr. 14

S. P. anm. 228419 41

2104